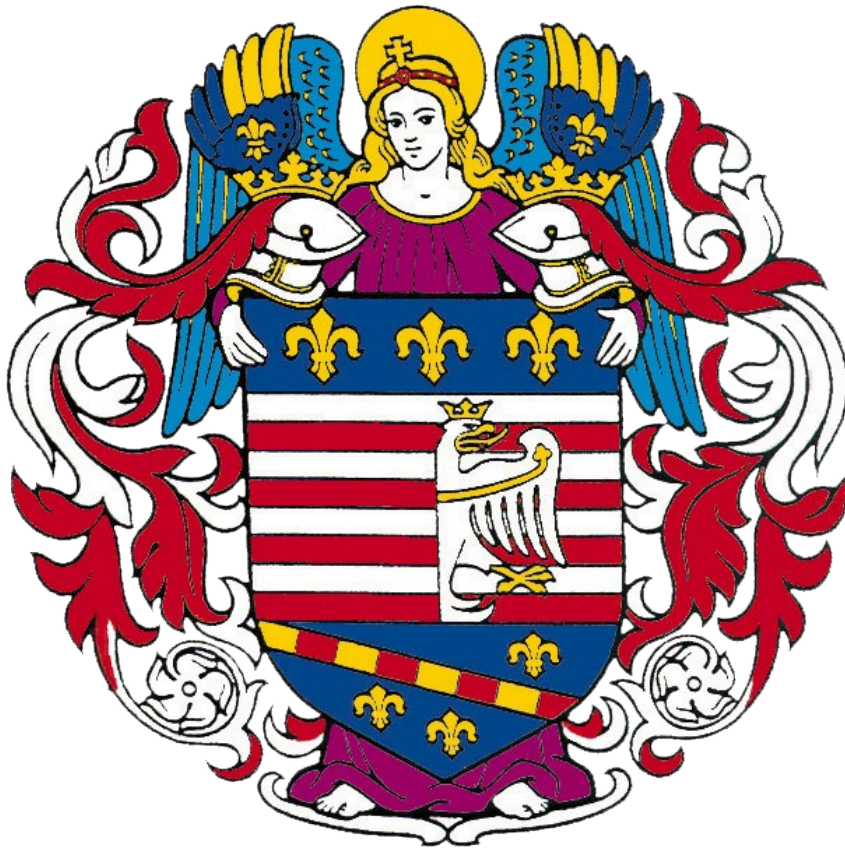

KASSA

Magyarok száma: 6 382 fő (2011-es adat)

Területe 9.269 hektár; népessége 44.211 lélek.

1. Földrajzi fekvése. Abauj-Torna vármegye északi részén a Hernád-folyó dél felé kiszélesedő termékeny völgyében 211 m. magasságban fekszik, kelet, észak és nyugat felől hegyek által környezve.

2. Története. Kassa az 1249. évben tűnik elő, mint villa regia, azaz oly község, melynek földesura a király volt, s már ekkor szűkebbkörű kiváltságokkal birt. Jelentőségét mutatja, hogy a legrégebb magyarországi céhlevél a kassai szűcsök szabadalomlevele, mely az 1307. évben kelt. A város az 1347.évben szabad királyi várossá lett s Nagy Lajos királytól oly szabadalmakat nyert, melyek mihamar fellendítették kereskedelmét és iparát. Így felmentette őket a szőlők után járó adó megfizetése alól s meghagyta, hogy szürettől kezdve pünkösdig csupán a város polgárai mérhetik ki saját boraikat; megajándékozta őket az árúmegállító joggal (jus depositorii). A szabadalomlevél szerint, a lefelé vagy felfelé utazó árúszekerek tartoznak náluk megállapodni s mint azelőtt, mindennap vásárt tarthatnak. Azonkívül a mondott évben (1347) országos vásárok tartására is engedélyt nyert a város. 1361-ben árúmegállító jogát kiterjesztette a király az Orosz-és Lengyelországból jövő kereskedők árúira is, Zsigmond király pedig a vámok fizetése alól mentett fel a város polgárságát. Ily kiváltságok birtokában lett K. Felsőmagyarország legtekintélyesebb városává már a középkorban. Királyaink kegyéből számos falunak is földesura volt Abauj-, Sáros- és Szepes vármegyékben. Az 1554. évben Kassa lett a felsőmagyarországi főkapitányság-a katonai vezetés- székhelye s 1567-ben helyezte ide Miksa király Lőcséről a szepesi kamarát, mely a felvidéken a pénzügyi igazgatást vitte.

Ily erőforrások birtokában politikai súlya döntően érvényesül a 17. szdnak az alkotmányért és a lelkiismereti szabadságért vívott harcaiban. Kisdy Benedek egri püspök 1667-ben alapítja a kassai egyetemet, hogy a másfél század óta érvényesült protestáns hatást a lelkiekben ellensúlyozza. Thököly és II. Rákóczi Ferenc kuruc vitézeinek leveretésével a város fejlődése is megakadt s csak a 18. szd végén kezdte a város régi jelentőségét visszanyerni. Az 1792-ben épült színházában csakhamar a magyar Thália nyer otthont s irodalmunknak is rövid időre központjává lesz Kazinczy Ferenc, Baróti Szabó Dávid és Bacsányi János Magyar Múzeumával. A tiszavidéki, majd a mult század hetvenes évei elején a Kassa-Oderbergi vasúti vonal megnyitása, számos tanintézet felállítása, a felsőmagyarországi Rákóczi-Múzeum alapítása, a légszesz, majd villamos világítás bevezetése, közvágóhíd és új színház építése, a város csatornázása és a vízvezeték létesítése, régi műemlékeinek restaurálása, II. Rákóczi Ferenc hamvainak sirbatétele hozzájárult ahhoz, hogy a város-bár súlyos terhek elvállalása árán-

multban bírt előkelő helyét visszavívja és jogosult bizalommal várja, hogy régi egyeteme mihamar új fényben fel fog támadni.

3. Hatóságok és hivatalok. Kassán az említetteken kívül székel a Kassa egyházmegyei püspökség, a cs. és kir. 6. hadtest parancsnokság, a m.kir. III. honvédkerületi és a IV. sz. csendőrkerületi parancsnokság; van itt ezenkívül királyi ítélőtábla, főügyészség, törvényszék, kir. ügyészség, járásbiróság, továbbá úgy közjegyzői, mint ügyvédi kamara, m. kir. pénzügyigazgatóság, kir. adóhivatal, kir. posta-és távirda igazgatóság kir. államépítészeti hivatal, kir. kerületi erdőfelügyelőség, m.kir. gazdasági felügyelőség, kir. I. sz. felmérési felügyelőség, kir. fővámhivatal, kir. kerületi iparfelügyelőség. Kataszteri térképtár, kereskedelmi és iparkamara, kulturmérnöki hivatal, m. kir. szeszkeszleti-, m. kir. mezőgazdasági vegykeszleti- és m.kir. áll. vetőmagvizsgáló állomás.

4. A lakosság foglalkozása túlnyomó részben kereskedelem és ipar. Tekintélyes számot tesznek ki a köz-és magántisztviselők és a katonák. Az ipari vállalatok közül nevezetesebbek: parketgyár, gépfűrész, festékárú gyár, lakatosárú gyár, dohánygyár, szalámi gyár, kályhagyár, kelmefestő-és mosóintézet, likörgyár, múmalom, kötszövőgyár, pótkávégyár, sörgyár, szappangyár, téglagyár, légszeszgyár stb.

5. A város határa. A Hernád folyó középfolyása mentén fekszik, Sáros vármegye közvetlen szomszédságában. Talaja termékeny; úgy szemes, mint kapás termények, valamint különféle mesterséges takarmány termesztésére kiválóan alkalmas.

Erdőségeihez Abauj-Torna és Sáros vármegyék területén, azonban az előbbiekkel összefüggésben 21.110 kat. hold erdeje csatlakozik, melyekben az őz, a szarvas, a vaddisznó és a nyúl igen szépen tenyészik, sőt a medve is állandóan tartózkodik és a róka mellett a vadmacska és a hiúz is előfordul. Az erdőségek a város közvetlen szomszédságában fekszenek s területét három oldalról övezik. Klimáját kedvezően befolyásolják, klimatikus gyógyhelyek telepítésére alkalmassá teszik. Gyümölcstermelése kiváló, bora sok, kellemes, könnyű és jóízű. Lajos-forrás nevű kénes és Bankó nevű klimatikus gyógyfürdői a város közelében félórányira fekszenek.

Élővizei a határát kettészelő Hernád folyón kívül a Csermely és Mislóka patak, mindkettő rákban és halban (pisztráng) gazdag. A Csermely forrásai szolgáltatják az újonnan létesített városi vízvezeték első minőségű ivó vizének jelentékenyebb tömegét.

6. Tervek a jövőre. A város legközelebb megoldandó nagy feladatai közé tartozik: egy új közkórház építése, a városszabályozási terv elkészítése, új városháza építése, villamos vasút létesítése, a gázgyár és villamtelep megváltása, a város adósságainak konvertálása, községi takarékpénztár létesítése, és új közvágóhíd építése.